

Ontmoeting met een berenklauw.

Verhaal van de Maand januari 2011

In onze stad staat een bijzonder museum. Vooral in de winter als de sneeuw de asymmetrische vormen probeert te bedekken is het een feest

om over de smalle voetgangersbrug aan te komen lopen en te kijken naar het spel van wit en donker. Nog mooier vind ik het veld reusachtige berenklauwen op de hellende oever er vlaknaast. De meeste bladeren zijn sterk genoeg om de sneeuwvrucht te dragen: de winter op een presenteerblad. Sommige echter kunnen niet tegen het gewicht op: traag schuivende witte waaiers langs de hoofdnerf.

Op mijn weg naar het centrum bleef ik even staan en bewonderde het veld. Plotseling hoorde ik vlakbij een luide nies. Ik schrok op

uit mijn mijmeringen. Vlak voor mij rees een heer op leeftijd tussen de berenklauwen op. Besneeuwde bladeren werden onachtzaam opzij geduwd. Toen hij mij zag, sloot hij met een snel gebaar zijn voorsluiting. Enigszins gegeneerd keek ik een andere kant op.

"Ik ben niet bang voor berenklauwen, mócht u dat denken!" begroette hij mij. Ik mompelde wat onverstaanbaars terug, draaide mij om en liep snel verder naar een café waar ik wel vaker mijn ochtendkoffie dronk. Waarom zou ik in hemelsnaam denken, dat die man, keurig in een lange donkergrijze overjas en bijpassende hoed, bang zou zijn voor berenklauwen?

De enige gedachte die bij mij op was gekomen, was dat hij blijkbaar nodig had gemoeten en dat leek mij helemaal niet zo gek bij deze temperatuur. Bovendien tussen de berenklauwen kon hij rustig zijn blaas legen zonder de openbare orde te verstoren. Door er zó de nadruk op te leggen, zou je bijna wat anders gaan denken. Hoofdschuddend liep ik het café in, bestelde een moderne koffie, een 'latte machiato', en verborg mij achter een krant.

Tien minuten later kwam de heer van de berenklauwen binnen. Hij bestelde een ouderwetse koffie, zwart met extra suiker, en

ging aan de grote leestafel zitten. Langs mijn krant wierp ik zo nu en dan een blik op hem. Wat voor iemand zou hij zijn? Ik twijfelde tussen een hogere ambtenaar, een hoogleraar en vroegtijdig rentenierende tandarts. Ik nam nog maar een slok 'latte machiato' en verdiepte mij verder in de plaatselijke bezuinigingsplannen. "Mag ik u een koffie aanbieden? Als compensatie voor de schrik?"

Hij zat al tegenover mij. In beide handen een kop koffie.

"U schrok toch wel een beetje?" vervolgde hij aarzelend.

Ik knikte instemmend. Wat moet je anders op zo'n vraag? Ik kon toch moeilijk beginnen over alle bijgedachten die hij zelf met zijn eerste opmerking bij mij had opgeroepen?

"Berenklauwen zijn grote planten, maar eigenlijk zijn ze niets waard, vindt u ook

niet? Veel geblaat, weinig wol, zeg ik altijd maar. Oh... eh... ja, Revenzucht is de naam."

Ik aanvaarde de uitgestoken had, vertelde mijn eigen naam en probeerde tevergeefs de aandacht van de bediening te trekken om mijn koffie te laten vervangen. Opeens werd de man tegenover mij ietwat verlegen. Met bestudeerde aandacht dronk hij zijn koffie op en keek verwachtingsvol naar de mijne.

"Excuus voor daarstraks. Normaliter doe ik dat niet zo... Er zijn tenslotte cafés genoeg in de omgeving, maar... eh... Ik moest even... Nogmaals, excuus... Ik zag u schrikken. Ik dacht, ik ben u wel een verklaring schuldig."

Ik schudde het hoofd. Ik wilde graag over de financiële aanval op linkse hobby's, wat dat ook mogen zijn, lezen.

"Ik... eh... ben naast lector aan de hogeschool hier ook een... eh... redelijk succesvol ondernemer. Ik ben de man van de lijmen, uw weet wel, die biologisch afbreekbare lijmen, gemaakt uit agrarische afval: Revenzucht Duurzaam Lijmen."

"Maakt u lijmen van berenklaauwen?"

Hij keek mij verbluft aan, schrok even en begon toen hartelijk te lachen.

"Nee... geen... eh... berenklaauwen. Overvloedige landbouwopbrengsten: aardappelresten, resten van graan, van suikerbieten... noem maar op. Je moet er trouwens maar opkomen om dat spul niet voor de voedselindustrie te gebruiken maar voor de productie van lijm. Mijn idee! Ja, ik heb daar goed mee geboerd."

"Daarvoor hebt u zeker wel heel wat dreiging van berenklaauwen voor moeten doorstaan, vermoed ik?"

"Wat? Oh... U... eh... U maakt een grapje! Nee, moet u eens luisteren... eh... als u het horen wilt natuurlijk. Nog een kop koffie? Twee koffie graag! Zwart met suiker!"

Ik zweeg, dronk braaf mijn koffie en luis-

terde.

"Geloof u in voortekenen? Is weinig wetenschappelijk, dat weet ik ook wel. En ik kan het weten, ik ben tenslotte biochemicus van huis uit. Maar toch...? Weet u, als student reeds en later als lector hier aan de hogeschool, dacht ik zo vaak na over het omzetten van onnut in nut, van afval in grondstof, cradle-to-cradle avant-la-lettre! Ik kon echter maar steeds niets bedenken waarmee ik een grote slag zou kunnen slaan, totdat ik begon te dromen over aardappelen. Een droom, meneer! Zijn dromen geen voortekenen? Ik zal u vertellen wat ik droomde. Ik droomde, dat ik op een heuvel stond en uitkeek over het platteland hier buiten de stad. Zover het oog reikte zag je aardappelvelden. Het was rooitijd. Op de meeste velden werd er hard gewerkt: soms met de hand, soms met machines. Overal hing vermoeidheid en armoede als een loden deken over het werk. Behalve over één veld in de verte. Daar straalde de zon. Daar moest ik heen. Waarom? Ik weet niet. Ik liep. Ik rende! Dwars over de andere velden en tussen de werkers door. Toen opeens stuitte ik op een enorm veld reusachtige planten, die als een ring om mijn zonovergoten aardappelveld lag."

"Berenklaauwen?", opperde ik.

"Berenklaauwen!", bevestigde de heer Revenzucht. "Een bijna onneembare ring berenklaauwen schermde mijn veld af. Ik wist niet wat ik moest... En toen sloeg als een bliksemschicht bij mij het besef in, dat op dat aardappelveldje mijn toekomst lag. Hoe of wat, dát wist ik nog niet. Maar als ik veilig het dat veld kon bereiken, was ik binnen. Dromen zijn toch wonderlijk, niet, meneer!? Maar ik wist ook zeker, dat als ik ook maar één berenklaauw zou aanraken al mijn succes zou verdampen, sterker nog ik zou het contact met een berenklaauw niet eens overléven!"

Enfin, ik heb in die droom wel geleerd, dat je ècht je opeens in alle bochten kunt wringen, als dat nodig is. Ik heb mijn veld bereikt, meneer! Een hele prestatie, al zeg

ik het zelf. En toen wist ik het: lijm! Lijmen zouden mijn toekomst worden. Een hele range... van ijzersterke onverbreekbare lijmen tot eindeloos herbruikbare lijmen. Allemaal duurzaam en biologisch... Gemaakt van aardappelmeel of welke andere landbouwproducten ik maar te pakken zou kunnen krijgen. Mooi toch!?" Revenzucht liet een genietende zucht ontsnappen en bestelde ongevraagd twee cappuccino.

"Dus u hebt de berenklauwen veilig kunnen passeren?" Hij knikte.

"Dus daarom hoeft u niet bang te zijn voor berenklauwen! Is dat het wat u mij wilde vertellen?" Hij schudde het hoofd.

"Het verhaal gaat verder, meneer. Dromen en voortekenen hebben een veel verstrekkendere waarde. Voor waarschuwingdromen moet u oppassen, meneer. U moet naar ze luisteren. Ze inacht nemen! Wat denkt u, dat de diepere portantie is van mijn droom? Nou!? Wil je dat het je goed gaat... met mij dus... dan moet je zorgen dat je berenklauwen mijdt!"

"Maar...?"

"Luister. Ik woon al sinds de aanvaarding van mijn lectoraat hier aan de singel, schuin tegenover het museum.

Je maakt dan wel eens een ommetje zo 's avonds voor het slapen gaan. Vergeet niet, dat toentertijd dat berenklauwenveld veel groter was dan nu... Daar heb ik wel voor gezorgd. Die verkleining, bedoel ik. Enfin... na een gezellige avond met vrienden, waarop ik mijn eerste grote deal had gesloten... op de achterkant van een sigarendoosje, meneer! Meer was er niet voor nodig. De mooiste lijmendeal die je je maar kon voorstellen. Gevierd met een goed glas. Kortom... op weg naar huis gestruikeld... Tussen de berenklauwen. Ik had dat op dat moment nog niet eens goed door. Pas de volgende dag... Telefoon... Deal gecancelled! De banken wilden niet meewerken. Nou vraag ik u toch! Diezelfde dag werd ik prompt ziek. Zwe-

ten. Zware hoofdpijnen. Duizeligheid. 's Avonds viel ik flauw. Twee dagen heb ik in coma gelegen, voordat ze mij vonden. Mijn eerste gedachte toen ik op de intensive care bijkwam, was..."

"Berenklauwen!"

"Die vervloekte berenklauwen, ja zeker! Dankzij het niveau van de hedendaagse medische zorg heb ik het toen gered, meneer. Van één ding was ik sindsdien zeker: nooit-en-te-nimmer in buurt van berenklauwen komen. Ik wist niet of ik de volgende keer wel weer een kans zou krijgen. Ik wist niet eens of mijn lijmonderneming deze stommititeit zou overleven."

"Deed het dat?"

"Gelukkig wel! Na elke zakelijke mislukking komt er altijd weer een nieuwe kans. In crises moet je je gewoon herbezinnen. Ik kwam liggend in het ziekenhuis op het lumineuze idee van die herbruikbare stickers, plak-notitieblaadjes. Ken je die? Nee, niet die gele, die zijn namaak. Gewoon, van die witte, formaat A6, met of zonder lijntjes of ruitjes, maar altijd met echte duizendkeer plakkende Revenzucht Lijm. Het kostte mij wel nog een aantal jaren om ze goed in de markt te krijgen. Hard werken, meneer. Weinig tijd voor sociaal gedoe. Kun je tenslotte van cultuur eten?"

"U hebt dus uw angst... ik bedoel, bedachtzaamheid.... voor berenklauwen overwonnen?"

"Neen. Ik werd verliefd. Een conservatrice van het museum. Geweldige vrouw. Kun je mee voor de dag komen. We hebben onze trouwdag in de grote tentoonstellingszaal bovenin gevierd. Wat een feest! Wat een uitzicht! We gingen aan het eind in een lange polonaise het hele gebouw rond. Dat is pas cultuur, meneer. Buitenom uiteraard. Ging wat moeilijk, dat klopt. En dan die verdraaide berenklauwen natuurlijk. Uitgeroeid moesten ze worden! Volgens mij heb ik slechts langs een blad geááid! Ik voelde het niet eens. Enfin... volgende dag... Zweten. Hoofdpijn. Coma. Een hele week! Ze hebben mij bij de dood moeten wegslepen, meneer. En dat direct na je eerste huwelijksnacht. Enig idee wat

mijn vrienden en zakenkennissen daarover zeiden? Zeg maar niets!
Dit was mijn laatste kans. Daar was ik van overtuigd. Als ik zakelijk en lichamelijk wilde overleven moest ik verre van berenklaauwen blijven. Wat kunnen dromen krachtig zijn, niet!? Vraag mij niet naar de spirituele betekenis. Daar geloof ik niet in. Geef mij maar een goede chemische formule en ik red mij wel... Kortom, ik heb de gemeente zo ver gekregen dat ze het hele berenklaauwenveld hebben geruimd. Geruimd, meneer! Heerlijk! Kon ik weer frank en vrij over de aardbodem rondlopen. Mijn zaak weer opbouwen. Mijn huwelijk bekronen met twee kinderen."
"Maar ik kan mij niet herinneren dat er een geen berenklaauwen groeiden op de oever van het kanaal."
"Ik zeg ook niet dat ze het goed hebben gedaan. Zwakkelingen! Natuurbeschermers! En ik dan!? Binnen de kortste keren stonden ze er weer! Ik wilde nog protesteren bij de gemeente...."

"En toen?"

"Toen rende onze oudste achter een hondje aan. Een paar week geleden. Struikelde. Rolde naar beneden. Tussen de berenklaauwen door. Als ik niet... zou die zo in de gracht zijn gevallen...
Zweten. Hoofdpijnen. Kind gered. En ik in coma. Mijn laatste uur geslagen. Ik was bij mijn volle besef deze keer. Huilend kind thuisgebracht. In de hal neergestort. Volledig de controle over mijn lichaam kwijt. Maar ik zag, hoorde en voelde alles. Mijn vrouw. De doktoren. De behandelingen. Wat ze zeiden. En toen was ik weg. Opgenomen van de aarde. Dood. In een hemel of een hel. Ik weet het niet. Het was er in ieder geval aardig druk. Door de koude was de instroom van nieuwe klanten behoorlijk. Allemaal stonden we te wachten om te worden ingeschreven. Was ik eindelijk aan de beurt, werd ik geweigerd! Ik behoorde helemaal niet dood te zijn. Dat van die berenklaauwen was maar onzin! Hoe kwam ik erbij? Dromen konden ook bedriegen. Ik had het mijzelf allemaal

maar ingebeeld! Niks geen dood. Niks geen echte coma. Gewoon zelfbedriegerij! Ze schopten mij zo de hemel of hel weer uit. Vindt u dat niet grappig? Beneden werd ik wakker in het ziekenhuis. Ik voelde mij best. Ben opgestaan en naar huis gelopen. Dat was gisteren. En kijk, ik leef nog steeds! Of mijn zaken beïnvloed zijn weet ik nog niet. Dat zie ik volgende week wel weer, als de hele economische boel weer opstart.

Maar 'Wow' wat een opluchting. Het kostte mij nog even een stevige zelfoverwinning om de ontmoeting met een berenklaauw aan te gaan. Zostraks... U bent mijn getuige...! Kijk, ik leef nog steeds!"

Ik feliciteerde hem met zijn droomoverwinning en wenste hem alle goeds in de lijmbusiness. We bekrachtigen de feestvreugde met een paar grote glazen cognac. Toen stond hij enigszins wankelend op.

"Het is tijd om naar huis te gaan. Vrouw en kinderen wachten. Vanavond het oude jaar uit luiden. Oliebollen eten. Vuurwerk. Morgen begint het nieuwe leven."

"Ik bood hem nog een laatste koffie aan, zoet, zwart en sterk. Nee, hij weigerde. Niet te veel koffie. Daarvan moest je alleen maar plassen. Oh ja, nou hij daaraan dacht. Ze hadden hem daarboven ook nog iets anders verteld. Berenklaauwen waren zijn taboe niet. Hoe kwam-ie daarbij!? Maar elk mens heeft wèl een taboe. Een taboe wat je het leven kan kosten. Wist ik wel, wat mijn taboe was? Dat was héél belangrijk. Vooral op oudjaarsavond, als je nadacht over je leven en goede voornemens bedacht. Ik schudde het hoofd. Ik had geen flauw idee. Hij knikte peinzend en meelijdend naar mij. "Jammer voor je", zei hij. "Als je het wel weet, kun je daar zo goed je voordeel mee doen. Ik weet wat ik wil, wat ik moet doen en wat ik moet vermijden. Weet je, we hebben nu toch al zo vertrouwelijk zitten praten.. Weet je, wat

mijn èchte taboe is? Ik moet er gewoon voor zorgen dat ik nooit ga niezen onder het plassen. Dat is toch niet zo moeilijk, toch!?

Wij komen elkaar weer tegen, dat beloof ik u, meneer. En nu een mooie wandeling het nieuwejaar tegemoet."

Hij boog licht, draaide zich om en liep het café uit.

Ik hield mijn hart vast.

*-zeer vrij naar een Indiaanse legende
- bewerkt en herverteld door Marcel van der Pol
- afbeeldingen: internet*

Marcel van der Pol

www.keridwen.nl